

Marek Gumkowski

"W kręgu Klio i Kalliope. Staropolska epika historyczna", Ludwika Szczerbicka-Ślęk, Wrocław 1973 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 17/52, 191

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) SPASOWSKA Halina: Językowe źródła metafory na przykładzie poezji Tymoteusza Karpowicza. "Litteraria. Teoria literatury, metodologia, kultura, humanistyka". V. Wrocław 1973, Oss., s. 45-60.

Szczegółowa analiza metafor zawartych w wierszu Tymoteusza Karpowicza "Kamienna muzyka" prowadzi autorkę do wniosku, że dla poety charakterystyczna jest tendencja do takich poszukiwań, które rozwiązanie metaforyczne odnoszą do zastanych w społecznej praktyce językowej schematów znaczeniowych i związków frazeologicznych. W dalszym ciągu autorka ustala listę złożoną z sześciu typów najbardziej charakterystycznych dla Karpowicza operacji składniowych wyzwalających metaforę. Są to: 1) metoda "wymennego elementu"; 2) metoda "zazębiania"; 3) metoda "kontaminacji"; 4) metoda rozerwania związku frazeologicznego; 5) metoda odwrócenia; 6) metoda "złudzonego podobieństwa".

BP/52/11

I.J.

(I) SZCZERBICKA-ŚLĘK Ludwika: W kręgu Klío i Kalliope. Staropolska epika historyczna. Wrocław 1973, Oss., ss. 209, zł 40,-

Autorka analizuje średniowieczne, renesansowe i barokowe formy epickie - kroniki, sylwy, epepeje i inne - pod kątem przekształceń, jakim ulegał w nich materiał historyczny. Wybór okresu historycznego i sposób organizacji materii dziejowej warunkował stosunek tradycji kulturowej, w jakiej funkcjonował dany utwór, do relacji "przeszłość - terażniejszość". Kreacja bohatera usytuowana była na obszarze, którego granice zakreślały: tradycja starożytna (heroizm męstwa i waleczności) i chrześcijańska (pobożność i pokora). Ostatnia część pracy poświęcona jest analizie różnych stanowisk narracyjnych, zajmowanych przez opowiadacza w epickich utworach historycznych.

BP/52/12

M.G.